

Rada
Evropské unie

Brusel 1. dubna 2022
(OR. en)

7781/22

**Interinstitucionální spis:
2022/0106(NLE)**

**ECOFIN 296
UEM 49**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	1. dubna 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 163 final
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o převodu bankovek hřivny na měny hostitelských členských států ve prospěch osob prchajících před válkou na Ukrajině

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 163 final.

Příloha: COM(2022) 163 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 1.4.2022
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o převodu bankovek hřivny na měny hostitelských členských států ve prospěch osob prchajících před válkou na Ukrajině

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

V reakci na zahájení ruské vojenské invaze na Ukrajinu dne 24. února 2022 Evropská rada ve svých závěrečích z téhož dne co nejdůrazněji odsoudila nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresi Ruské federace (dále jen „Ruska“) proti Ukrajině, přičemž zdůraznila hrubé porušení mezinárodního práva a zásad Charty OSN, které ohrožuje bezpečnost a stabilitu v Evropě i na celém světě.

Unie projevila rozhodnou podporu Ukrajině a jejím občanům, kteří čelí bezprecedentnímu aktu agrese ze strany Ruska, a bude tuto podporu i nadále projevovat. Tento návrh je součástí reakce Unie na potřeby lidí prchajících před ruskou vojenskou invazí na Ukrajinu.

Od počátku ruské invaze na Ukrajinu přicestovaly do Unie za pouhých několik týdnů více než 4 miliony lidí. Rychlost i počty, v jakých přicházejí, jsou bezprecedentní. Očekává se, že tato čísla se budou zvyšovat.

Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382¹ konstatovalo, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob do Unie, které musely opustit Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu, a zavedlo dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny.

Vysídlené osoby požívající dočasnou ochranu nebo odpovídající ochrany podle vnitrostátního práva v souladu se směrnicí 2001/55/ES² a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 naléhavě potřebují likviditu k pokrytí základních výdajů. Mnoho z nich přišlo s bankovkami hřivny, ale čelí mimořádným obtížím při převádění těchto bankovek do měny hostitelského členského státu. Národní banka Ukrajiny pozastavila výměnu bankovek hřivny za bankovky v cizí měně za účelem ochrany omezených devizových rezerv Ukrajiny. Extrémní nejistota ohledně toho, jaký bude budoucí směnný kurz mezi měnou hostitelského členského státu a hřivnou, může *de facto* bránit úvěrovým institucím provádět výměnu bankovek hřivny i se slevou.

Členské státy vyvinuly značné úsilí, aby poskytly humanitární pomoc osobám prchajícím z Ukrajiny. Řada členských států se snažila toto úsilí doplnit iniciativami, které mají usnadnit výměnu bankovek hřivny na měnu hostitelského členského státu s cílem podpořit vysídlené osoby z Ukrajiny při řešení jejich potřeb, zejména když cestují po celé Unii.

Cílem tohoto návrhu je podpořit koordinovaný přístup k případným vnitrostátním režimům s cílem nabídnout vysídleným osobám z Ukrajiny stejné podmínky pro převádění bankovek hřivny na místní měnu bez ohledu na členský stát, který je hostí.

• Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky

Tento návrh je plně v souladu s *acquis* EU v oblasti azylu, zejména se směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy

¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2013, s. 1).

² Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími a s prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice Rady 2001/55/ES a jehož účinkem je zavedení dočasné ochrany. Je rovněž plně v souladu s cílem Unie vytvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva otevřený těm, kteří donuceni okolnostmi oprávněně hledají ochranu v Unii.

Prvky návrhu jsou rovněž v souladu s Paktem o migraci a azylu ze září 2020 a s doprovodnými legislativními návrhy.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Tento návrh je v souladu s vnější činností Unie, jako jsou sankce a jiná omezující opatření EU. Tento návrh je součástí komplexního souboru opatření EU v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Návrh vychází z článku 292 SFEU ve spojení s čl. 78 odst. 1 a 2 písm. c) SFEU. V souladu s čl. 78 odst. 1 SFEU Unie vyvíjí společnou politiku týkající se azylu, doplňkové ochrany a dočasné ochrany s cílem poskytnout každému státnímu příslušníkovi třetí země, který potřebuje mezinárodní ochranu, přiměřený status a zajistit dodržování zásady nenavracení. Tato politika musí být v souladu s Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951, Protokolem týkajícím se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967 a ostatními příslušnými smlouvami. Podle čl. 78 odst. 2 písm. c) SFEU pro účely odstavce 1 přijímají Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření ke společnému evropskému azylovému systému zahrnujícímu společný režim dočasné ochrany vysídlených osob v případě hromadného přílivu.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh je v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v čl. 5 odst. 3 SEU. Návrh podporuje koordinovaný přístup pro všechny členské státy s cílem nabídnout vysídleným osobám z Ukrajiny stejné zacházení, pokud jde o převádění jejich bankovek hřivny na místní měnu bez ohledu na členský stát, který je hostí, vytvořit rovné podmínky pro úvěrové instituce a zabránit případnému spekulativnímu chování na trhu.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality stanovenou v čl. 5 odst. 4 SEU. Obsah ani podoba tohoto navrhovaného doporučení nepřesahují to, co je potřebné pro dosažení jeho cílů. Závazky, které by členské státy přijaly, jsou dobrovolné povahy a každý členský stát se může rozhodnout, zda si přeje takové potenciální vnitrostátní režimy zavést.

- **Volba nástroje**

Doporučení Rady je vhodným nástrojem v této oblasti. Vychází ze stávajícího systému práva Evropské unie a je v souladu s typem nástrojů, které jsou k dispozici pro opatření Evropské unie v oblasti společného evropského azylového systému. Stanoví opatření, která mají členské státy zvážit, ale poskytuje členským státům flexibilní pokyny, pokud jde o volbu a koncepci opatření.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení ex post / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami a sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Posouzení dopadů**

Návrh obsahuje doporučení pro zavedení vnitrostátních režimů, které by řešily problémy spojené s výměnou bankovek hřivny vysídlenými osobami, které musely opustit Ukrajinu v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, za místní měnu členského státu, v němž se tyto osoby nacházejí. Jelikož však pokyny zachovávají členským státům flexibilitu, pokud jde o výběr a koncepci opatření, není vyžadováno posouzení dopadů.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Základní práva**

Tento návrh respektuje základní práva a dodržuje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie, jakož i závazky vyplývající z mezinárodního práva, včetně Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 o právním postavení uprchlíků ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh doporučení nevyžaduje zdroje z rozpočtu EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Informativní dokumenty (u směrnic)**

Nevztahuje se na tento návrh.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Odstavec 1 uvádí cíl a oblast působnosti tohoto doporučení.

Cílem tohoto doporučení je usnadnit výměnu bankovek hřivny vysídleným osobám, které požívají dočasné ochrany nebo odpovídající ochrany podle vnitrostátního práva ve smyslu článku 2 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, na místní měnu členského státu, v němž se tyto osoby nacházejí.

Odstavec 2 doporučuje členským státům, aby zavedly vnitrostátní režimy, které usnadní převod bankovek hřivny na národní měnu. Režimy by měly stanovit maximální limit 10 000 hřiven na osobu, bez poplatků, podle oficiálního směnného kurzu zveřejněného Národní bankou Ukrajiny. Doba trvání režimů by měla být minimálně 3 měsíce.

Odstavec 3 doporučuje členským státům, aby při provádění režimu co nejlépe využívaly síť zúčastněných úvěrových institucí a dohodly se se zúčastněnými úvěrovými institucemi na způsobu zaznamenávání a kontroly totožnosti každé vysídlené osoby, která režim využívá.

Odstavec 4 doporučuje členským státům, aby se s Národní bankou Ukrajiny dohodly na podmínkách budoucí výměny bankovek hřivny.

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o převodu bankovek hřivny na měny hostitelských členských států ve prospěch osob prchajících před válkou na Ukrajině**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 78 odst. 1 a 2 písm. c) této Smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Od počátku ruské invaze na Ukrajinu přicestovaly do Evropské unie za pouhých několik týdnů více než 4 miliony lidí. Rychlost i počty, v jakých přicházejí, jsou bezprecedentní.
- (2) Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382¹ konstatovalo, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob do Unie, které musely opustit Ukrajinu v důsledku ozbrojeného konfliktu, a zavedlo dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny.
- (3) Vysídlené osoby požívající dočasnou ochranu nebo odpovídající ochrany podle vnitrostátního práva v souladu se směrnicí 2001/55/ES² a prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 naléhavě potřebují likviditu k pokrytí základních výdajů. Mnoho z nich přišlo s bankovkami hřivny, ale čelí mimořádným obtížím při převádění těchto bankovek na měnu hostitelského členského státu.
- (4) Národní banka Ukrajiny pozastavila výměnu bankovek hřivny za bankovky v cizí měně za účelem ochrany omezených devizových rezerv Ukrajiny.
- (5) Úvěrové instituce v členských státech nejsou ochotny provádět výměny bankovek hřivny kvůli jejich omezené směnitelnosti a vlastní expozici vůči kurzovému riziku.
- (6) Některé členské státy zvažují zavedení vnitrostátních režimů, které by podporovaly převod omezeného množství hřiven na vysídlenou osobu za pevnou sazbu.
- (7) Měl by být usnadněn převod hřiven na místní měnu hostitelských členských států s cílem podpořit osoby vysídlené z Ukrajiny při uspokojování jejich potřeb, zejména při cestování po Unii.
- (8) Členskými státy by se mělo dostat podpory, aby vnitrostátní režimy zaváděly koordinovaným způsobem s cílem nabídnout vysídleným osobám z Ukrajiny stejné

¹ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2013, s. 1).

² Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

podmínky pro převod jejich bankovek hřivny na místní měnu bez ohledu na členský stát, který je hostí, vytvořit rovné podmínky pro úvěrové instituce a zabránit případnému spekulativnímu chování na trhu.

- (9) Národní banka Ukrajiny se obrátila na řadu členských států s cílem zavést takové režimy, aby nákup bankovek hřivny probíhal podle úředního směnného kurzu.
- (10) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 21) o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a aniž jsou dotčeny články 3 a 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto doporučení a toto doporučení pro ně není použitelné.
- (11) V souladu s články 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto doporučení a toto doporučení pro ně není použitelné,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

CÍL A OBLAST PŮSOBNOSTI

1. Cílem tohoto doporučení je usnadnit výměnu bankovek hřivny vysídleným osobám, které mají nárok na dočasnou ochranu nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva ve smyslu článku 2 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, na místní měnu členského státu, v němž se tyto osoby nacházejí.

S RESPEKTEM K VNITROSTÁTNÍM PRAVOMOCEM A S OHLEDEM NA VNITROSTÁTNÍ PODMÍNKY A POSTUPY,

DOPORUČUJE:

HLAVNÍ DOPORUČENÍ

2. Členské státy by měly zavést vnitrostátní režimy, které by usnadnily převod bankovek hřivny na národní měnu, přičemž by měly mít tyto vlastnosti:
 - a) každá vysídlená osoba, která prokáže, že má nárok na dočasnou ochranu podle směrnice 2001/55/ES nebo na odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva, jak je uvedeno v prováděcím rozhodnutí (EU) 2022/382, jako je například ochrana uvedená ve sdělení Komise 2022/C 126 I/01³, by měla mít možnost převádět bankovky hřivny na měnu členského státu. V případě vysídlených nezletilých osob bez doprovodu by převod měl provádět zástupce uvedený v čl. 16 odst. 1 směrnice 2001/55/ES;
 - b) měly by být stanoveny maximální limity na osobu; s ohledem na vnitrostátní podmínky by tyto maximální limity měly být nejvýše 10 000 hřiven na osobu;
 - c) tento převod by měl být povolen bez poplatků;
 - d) použitelným směnným kurzem by měl být oficiální směnný kurz zveřejněný Národní bankou Ukrajiny;
 - e) doba trvání režimu by měla být minimálně tři měsíce.

³ Sdělení Komise: Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. C 126 I, 21.3.2022, s. 1).

DODATEČNÁ DOPORUČENÍ

3. Aby byl zaručen účinný přístup k režimu převodu, měly by členské státy při provádění tohoto režimu usilovat o co nejlepší využití sítě zúčastněných úvěrových institucí. S cílem zajistit dodržování maximálního limitu na vysídlenou osobu by členské státy měly zvážit, zda se se zúčastněnými úvěrovými institucemi dohodnou na způsobu zaznamenávání a kontroly totožnosti každé vysídlené osoby, která režim využívá.
4. V zájmu zajištění řádné finanční správy a v případě potřeby by členské státy měly zvážit dohodu s Národní bankou Ukrajiny o podmínkách budoucí výměny bankovek hřivny.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*